

Sanayi Domatesi Çeşit Verim Denemeleri

Mehmet ŞENCAN¹

ÖZET

1975-1977 yılları arasında Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'n-
de yapılmış olan "Sanayi Domatesi Çeşit Verim Denemeleri"ne 28 yuvarlak ve 29
uzun meyveli domates çeşidi alınmış ve her bakımdan en iyi olan 5 yuvarlak ve
5 uzun meyveli sanayi domatesi çeşidi seçilmiştir.Üç yıl süreli bu denemelerde
en iyi sonuç veren çeşitler şunlardır.:

Yuvarlak meyveliler

1. Campbell 11
2. Campbell 28 (F)
3. AT 29
4. AT 95
5. Cal-Ace(VF) (TM)

Uzun meyveliler

1. Super California
2. Roforto (VFN)
3. Romano (NR)
4. Ropreco (FR)
5. Rossol (VFN)

GİRİŞ

Sanayilere hammadde sağlanmasında darboğazlara yol açmamak ve ihracat he-
deflerine ulaşmak amacıyla uzun dönem gelişme hedefleri tesbit edilmiş ve bu-
na göre sebzelerde; dolayısıyla sanayi domateslerinde, yılda ortalama %4,6
oranında verim artışı öngörülmüştür (3).

Bu artışı sağlamak amacıyla,diğer girişimlerle birlikte, enstitümüz sanayi
domatesi çeşit serünuna da gereken önemi vermiş ve halen yetiştirilmekte olan
çeşitlerde verim ve kalite yönünden daha üstünlerini bulmak amacıyla bu verim
denemeleri yapılmıştır.

Türkiye'de domates geçen asrın sonlarından bu yana yetiştirilmekte,bilim-
sel olarak da, yirmi seneden beri araştırılmaktadır.Son beş on yıl içersinde
yurdumuzda ve bilhassa enstitümüzün bulunduğu Marmara Bölgesi'nde,domatescilik
çok büyük bir hızla ilerlemiştir.

1953 yılında yurdumuzda domates ekim alanı 16.947 ha'dır(8). 1963 yılın-
da domates ekim alanı 63.025 ha'a (9) 1975 yılında ise bu alan 98.779 ha'a
yükselmiştir(2).Bitkisel Üretim Özel İhtisas Komisyonu'nun Sebze Üretimi Alt
Komisyonu Raporuna göre domates ekim alanında her yıl % 2 oranında,verimde

ise % 4.6 lık bir artış hedef alınmış ve buna göre 1982 yılında domates ekim alanımız 113,400 ha, üretiminiz 4.806.874 t, ha/t verimi ise 48 olarak saptanmıştır (3).

Bu hedefe ulaşabilmemiz için, diğer kültürel tedbirler yanında, verim ve kalite özellikleri iyi olan domates çeşitlerinin bulunması gerekir.

Diğer taraftan, yukarıda da belirtildiği gibi, enstitümüz büyük bir hızla gelişen konserve sanayii mintikasıdadır.

Türkiye'de konserve fabrikaları 1892 yılında İstanbul'da 1904'de Selanik'te ve 1910'da İzmir'de kurulmuştur 1948 yılına kadar konservecilik gelişmemiştir. Bu tarihten sonra sağlanan iç ve dış finansman olanaklarıyla konserve fabrikası sayısı artmıştır (1).

Türkiye Ekonomi'sinde plânlı döneme geçildikten sonra, dünya standartlarına göre modern ve büyük kapasiteli konserve fabrikalarının tesisine ve bu fabrikaların başlıca hammadde olan sanayi domatesciliğinin en iyi çeşitlerle, en modern bir şekilde yetiştiriciliğine geçilmiştir. Bunun sonucu olarak da dünya standartlarına uygun salça imalatına başlanmış ve böylelikle önemli bir döviz gelir kaynağı sağlanmıştır. Şimdiki durumda özel ve kamu sektörüne dahil 217.000 ton yıllık kapasiteli 58 adet konserve fabrika ve işletmesi vardır(5).

Türkiye'de salça üretimi 1967 yılında 2400 tondan 1975 yılında 46.925 tona yükselmiştir(2). Salça ihracatında da büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. 1970 yılında ihraç edilen 5.551 ton salçadan 1.217.840 \$,1975 yılında ise 16.690 tondan 11.310.986 \$ döviz sağlanmıştır (1,5).

Görüldüğü gibi sanayi domatesi sorunu çok önemli bir iş olduğundan enstitümüz çeşit, ekim zamanı ve şekli konularını ele almış ve bu yönde çalışmalar yapmaktadır.

Sanayi domatesi çeşit sorununu ele alırken çeşitlerde kuru madde oranının yüksek olmasına; kesif, parlak ve koyu kırmızı rengin yalnız dış kabuk kısmında değil iç et kısmında da görülmesine; tadın iyi ve karakteristik olmasına; şeker oranının yüksek olmasına; kalite standartlarını tutturabilmesi için asiditenin oranlı bir ölçüde az olmasına; hastalık ve zararlılara dayanıklı olmasına; iyi kıvamda salça vermesine; olgunlaşmasının bir örnek ve erkenci olması ile elverişli meyve oranının yüksek verimli olmasına dikkat edilmiştir (10).

Bundan önce de, sanayi domates çeşitleri üzerinde enstitümüz ve diğer ilgili kamu kuruluşları ile bazı konserve fabrikalarının tarımsal bölümlerince çalışmalar yapılmış ve iyi çeşitler bulunmuştur. Bu çalışmanın esas amacı, halen yetiştirilmekte olan sanayi domatesi çeşitlerinden verim ve kalite yönünden daha üstün olanlarını bulmaktır (15).

MATERYAL ve METOT

Materyal:

Avrupa, Amerika ve Asya'nın değişik ülkelerinden enstitümüze 95 sanayi çeşidi getirtilmiştir. Verim denemelerine geçilmeden önce, bir yıl süreyle bu çeşitlerin morfolojik, fenolojik, kimyasal özellikleri ile hastalıklarla ilgili genel durumları saptanmıştır. Eleme anlamında yapılan bu çalışmalardan sonra 38 çeşit ekarte edilmiş olup geriye kalan 28 yuvarlak ve 29 uzun meyveli sanayi domates çeşitleriyle iki ayrı paralel deneme kurulmuştur.

Olumsuz sonuç veren çeşitlerin ekarte, edilmelerine verim denemeleri süresince de devam edilmiş ve bu süre içerisinde yeni gelen ümitvar çeşitlerde denemelere alınmıştır. Bu nedenle çeşit sayısı yıllara göre değişmiş, fakat ümitvar çeşitler üç yıl süreyle denemelerde devamlı olarak kalmışlardır.

Metot:

Yeni sanayi domates çeşitleri arasından her bakımdan en iyilerini seçmek amacıyla yapılan çalışmalarda "Çeşit Verim Denemeleri" araştırma metodu uygulanmıştır. Dört tekerrürlü yapılan bu denemelerde tesadüf blokları tertibine göre parsel dağılımı yapılmıştır. Parselde bitki adedi 20; sıralar arası mesafe 150 cm; sıra üzeri ise 50 cm dir. Parselin eni 3 m; boyu 5 m; alanı ise 15 m² dir. Ekim tarihi mart başlarında; dikim mayıs ayında; hasat ise haziran-ekim ayları arasında yapılmıştır.

Denemelere alınan domateslerde pH tesbiti Zeromatik SS-3 modeli pH metre ile; sitrik asit cinsinden toplam asit miktarı tayini ise NaOH titrasyon metoduyla yapılmıştır. Suda eriyebilen kuru madde miktarları Abbe tipi refraktometre ile; renk tesbiti ise "Lovibond" titrometresiyle saptanmıştır. Numunelerde invert şeker dinitrofenol metoduyla tayin edilmiştir. Domateslerin kimyasal özellikleri enstitünün Teknoloji Lâboratuvarında Dr. Arsan Bilişli ile Hüseyin Çetin tarafından yapılmıştır.

SONUÇLAR

1975 yılı çalışmaları:

Çalışmalar iki deneme parselinde paralel olarak yürütülmüştür. Birinci denemeye 16 yuvarlak, ikincisine ise 20 uzun meyveli sanayi domates çeşidi alınmıştır.

Cetvel i. 1975 yılı yuvarlak meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları.

Table 1. Die Versuchsergebnisse von den rundformigen Industrielltomatensorten im 1975.

Sıra No	Çeşidin Adı	Verim dek/kg
14	Manapal (FR)	5283
4	Campbell 28	5242
6	Cal.J. (VF) (TM)	4925
2	Campbell 1227	4892
16	VF 315	4858
1	CS 80-64	4800
11	G.L. 45	4700
15	Packmore (VF)	4633
10	G.L.	4450
3	Campbell 17	4308
10	H.1350	4108
7	CAL - ACE (TM)	4092
9	F.P.S. (F)	3967
13	İmmokalee	3958
8	E.S. 58 (28889) F.	3575
5	Calmart (VFN)	2875
A.Ö.F. (%5)=		2799

Cetvel 2. 1975 yılı uzun meyveli domatesi verim denemesinin sonuçları
Table 2. Die Versuchsergebnisse von den birneformigen industriell-
tomatensorten im 1975

Sıra No	Çeşidin adı	Verim dek/ kg
1	Barlymech	5600
20	W.E.J. (F)	5558
14	Red Rock (VF)	5391
6	Marzanino	5333
4	Mecano (VF)	5075
11	Roforto (VFN)	5016
5	Marzanino "M"	4983
7	Napoli (VF)	4908
12	Ropreco (FR)	4891
8	Petomech	4866
9	Roma (VF)	4791
13	Rossol (VFN)	4650
2	Chico Grande (FR)	4176
10	Romano (NR)	4125
3	La Pinta	4100
17	VF 13 L - 34	4016
15	Ronita	3975
19	VF 198	3433
16	VF (P. 886)	3050
A.Ö.F. % 5		2785

1976 yılında 23 yuvarlak ve 25 uzun meyveli sanayi domatesi çeşitleriyle denemeler kurulmuş sonuçlar aşağıdaki cetvellerde verilmiştir.

Cetvel 3. 1976 yılı yuvarlak meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları.

Table 3. Die Versuchsergebnisse von den rundformigen industriell Tomatensorten im 1976.

Sıra No	Çeşidin adı	Verim dek/ kg
1	AT 29	6733
3	Campbell 11	6667
12	Campbell 28 (F)	6583
19	Toko 70	6483
20	VF 10	6350
14	Cal.J (VF)(TM)	6983
21	VF 315	5683
2	AT 85	5367
16	Campbell 1242	5367
4	Campbell 1233	5283

Cetvel 3 'ün devamı 1976 yılı yuvarlak meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları.

Table 3. Die Versuchsergebnisse von den rundformigen Industriell tomaten-sonten im 1976

Sıra No	Çeşidin adı	Verim Dek/kg
17	Packmore (VF)	5183
7	Campbell 29	5167
6	Campbell 1241	5100
11	Campbell 17 (VF)	5100
15	Cal-ACE (VF)(TM)	4933
23	Es (2889) (F)	4917
10	Campbell 1327(VF)	4866
8	Campbell 30	4833
22	W.E.J. (F)	4650
9	C.S. 80/ 64	4567
13	Calmart VFN	4550
5	Campbell 1235	3400
18	Tropic (VF)	2583
A.Ö.F. % 5		2730

Cetvel 4. 1976 yılı uzun meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları.

Table 4. Die Versuchsergebnisse von den birneformigen Industriell tomaten-sonten im 1975

Sıra No	Çeşit adı	Verim Dek/ kg.
16	Super California	7450
23	70- 14	7300
13	Rosol (VFN)	7200
15	Ronita (VFN)	7017
10	Romano (NR)	7000
12	Ropreco (FR)	6983
21	70- 24	6950
11	Roforto (VFN)	6867
8	Perlita 73	6517
1	AT Bog	6500
3	Marzanino "M"	6317
22	70- 11	6283
14	Red-Rock (VF)	6200
4	Marzanino	6183
19	VF 65- 433	6117
18	VF 90 - 1.2	6017
6	Nuova Super Roma	5900
24	70-22	5700
7	Nuova AT 30	5600
.	Napoli (VF)	5633
9	Petomech	5300

Cetvel 4 un devamı 1976 yılı uzun meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları

Table 4. Die Versuchsergebnisse von den birneförmigen industriellen Tomatensorten im 1975

Sıra No	Çeşit adı	Verim t/ha
25	Roma (VF)	5117
17	VF 132 - 34	4757
2	Mecano (VF)	4750
20	VF 198	4483
A.Ö.F. % 5		1225

1977 yılında 20 yuvarlak ve 16 uzun meyveli sanayi domatesi çeşitleri, le denemeler kurulmuş sonuçlar aşağıdaki cetvellerde verilmiştir.

Cetvel 5. 1977 yılı yuvarlak meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları.

Table 5. Die Versuchsergebnisse von den rundformigen Industrielltomatensorten im 1977

Sıra No	Çeşit adı	Verim dek/kg.
3	Campbell 11	7050
11	Campbell 28 (F)	7032
1	" 29	6950
2	AT 31	6816
12	Campbell 1242	6483
17	Pakmore	6483
19	Toko 70	6483
15	Cal-ACE (VF) (TM)	6250
6	Campbell 1241	6233
8	Campbell 30	6226
4	Campbell 1233	6216
10	Campbell 17	6133
7	Campbell 29	6033
20	VF 10	5900
9	Campbell 1227	5730
14	Cal- (VF) (TM)	5650
13	Calmart (VFN)	5583
5	Campbell 1235	5216
18	Tropic (VF)	4716
A.Ö.F. % 5		483

Cetvel 6. 1977 yılı uzun meyveli sanayi domatesi verim denemesinin sonuçları
 Table 6. Die Versuchsergebnisse von den rundformigen Industriell tomatensor-
 ten im 1977

Sıra No	Çeşit adı	Verim dek/ kg
15	Super California	8216
11	Roforto (VFN)	7816
10	Romano (NR)	7416
12	Ropreco (FR)	7400
13	Rosso1 (VFN)	7383
15	Ronita (VFN)	7050
8	Perlita 73	6850
3	Marzanino "M"	6450
1	AT 69 Bog	6333
4	Marzanino	6250
14	Red Rock (VF)	6150
6	Nuova Super Roma	6033
5	Napoli (VF)	6000
7	Nuova AT 30	5916
9	Petomeck	5516
2	Mecano VF	4800
A.Ö.F. % 5		540

Denemelerde üç yıl boyunca çeşitler arasında % 1 ve % 5 e göre manidar fark (significant) vardır.Deneme toprağı ise yerine göre tekdüzen olduğu gibi, tekdüzen olmadığı yer ve yıllar da vardı.

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Sebzeçilik Grup toplantılarında alınan tavsiye kararları gerçeğince verim ve bunun haricinde olumsuz sonuç veren çeşitler her yıl devamlı surette ekarte edilmiş ve yerlerine ümitvar olanlar getirtilmiştir.Olumlu sonuç verenler ise üç yıl müddetle denenmiştir.

Cetvel 7. 1977 yılı yuvarlak meyveli sanayi domatesi verim denemelerine alınan çeşitlerin kimyasal özellikleri.

Table 7. Die chemische Untersuchungsergebnisse mit den rundformigen Industriell Tomatensorten von den Wertprüfungen im Jahre 1977

Sıra No	Çeşidin adı	pH	Toplam asit- lık	Ref. K.M. %	Invert Şeker %	R E N K		
						Kırmızı	Sarı	Mavi
1	AT 29	4.65	0.399	4.5	3.00	12.2	4.0	0.1
2	AT 85	4.45	0.469	4.8	3.09	12.0	3.4	0.1
3	Campbell 11	4.70	0.467	(4.4)	(2.66)	9.2	3.5	0.1
4	Campbell 1233	4.35	0.343	4.6	3.14	12.3	3.5	0.0
5	Campbell 1235	4.30	0.361	5.0	3.60	11.0	3.2	0.2
6	Campbell 1241	4.30	0.391	4.9	3.45	11.6	3.2	0.0
7	Campbell 29	4.30	0.434	4.9	3.35	11.5	3.4	0.1
8	Campbell 30	-(4.20)	0.364	4.5	3.00	11.1	3.3	0.0
9	Campbell 1227	4.55	0.413	4.6	2.93	12.0	2.4	0.1
10	Campbell 17	4.35	0.455	5.2	3.72	12.0	3.1	0.1
11	Campbell 28	4.22	0.469	5.4	3.88	14.0	8.6	0.2
12	Campbell 1242	4.30	0.427	5.0	3.60	11.3	2.0	0.1
13	Calmart (VFN)	4.75	0.385	÷ (6.6)	÷ (4.61)	14.0	9.2	0.1
14	Cal-J (VF) (TM)	4.40	0.413	5.1	3.57	15.0	2.5	0.1
15	Cal- ACE	÷ (4.80)	-(0.329)	5.5	4.15	15.1	3.0	0.2
16	C.S. 80- 64	4.45	0.420	4.9	3.07	12.1	3.0	0.1
17	Pakmore (VF)	4.45	0.357	5.5	4.35	13.6	3.0	0.2
18	Trapic (VF)	-(4.20)	0.476	6.0	4.24	9.5	4.1	0.2
19	Toko 70	4.15	÷ (0.485)	5.4	3.60	10.1	3.1	0.1
20	VF 10	-(4.20)	0.448	5.5	3.76	10.3	3.2	0.1

Çetvel 8. 1977 yılı uzun meyveli sanayi domatesi verim denemelerine alınan çeşitlerin kimyasal özellikleri
 Table 8. Die chemische Untersuchungsergebnisse mit den birneförmigen Industrielltomatensorten von den
 Wertprüfungen in Jahre 1977

Sıra No	Çeşidin adı	pH	Toplam asitlik	Ref.K.M. %	İnvert Şeker %	R e n k		
						Kırmızı	Sarı	Mavi
1	AT Bog	4.40	0.518	5.1	3.22	13.0	4.0	1.0
2	Mecano (VF)	4.35	0.378	4.8	3.16	12.0	4.0	0.6
3	Marzanino "M"	4.45	0.497	5.4	3.75	8.0	4.0	0,7
4	Marzanino	4.22	0.476	5.0	3.20	9.0	5.0	0.6
5	Napoli (VF)	4.45	0.462	5.5	3.88	11.0	2.4	0.1
6	Nuova Super Roma	4.35	0.511	4.5	3.65	9.0	2.0	0.6
7	Nuova AT 30	4.35	0.588	5.4	3.26	11.0	1.7	0.1
8	Perlita 73	4.90	0.427	5.2	3.90	12.0	3.0	0.4
9	Petomech	4.80	0.434	4.8	3.65	11.0	1.8	0.4
10	Romano (NR)	4.25	0.518	5.7	4.13	11.0	1.7	0.1
11	Roforto (VFN)	4.30	0.483	5.2	3.80	8.2	4.0	0.5
12	Ropreco (FR)	4.25	0.574	6.0	3.66	15.0	2.1	0.2
13	Rossol (VFN)	4.28	0.567	6.2	3.71	11.2	2.0	0.1
14	Red Rock (VF)	4.55	0.518	5.6	3.66	12.3	3.3	0.0
15	Ronita (VFN)	4.32	0.525	6.5	4.02	12.4	1.5	0.2
16	Super California	4.15	0.462	5.0	3.60	13.0	3.0	0.5

TARTIŞMA

Konserve sanayiine elverişli domates çeşitlerinin bulunması amacıyla sürdürülen çalışmalara Yeşilköy Ziraat Araştırma Enstitüsü'nde 1957 yılında başlandı ve 300 kadar yerli ve yabancı domates çeşidi arasından 146 çeşit uygun olarak tesbit edildi. Bunlar bir yıllık bir introduksiyon kademesinde, ondan bir şahitli, tekrarlı olarak araştırmaya alındıktan sonra 20 en iyi çeşit seçildi ve bunlar üç yıllık tekrarlı çeşit verim denemelerine alındı. Görüldüğü gibi, bilimsel bir şekilde sanayi domatesi araştırmalarına önce Yeşilköy'de başlanmış, sonraları bu çalışmalara Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nde devam edilmiştir.

Zamanla aynı konu üzerinde Eskişehir Ziraat Araştırma Enstitüsü ile Ege Bölge Ziraat Araştırma Enstitüsü başarılı çalışmalar yapmışlar ve bölgeleri için kalite ve verim bakımından çok iyi çeşitleri meydana çıkartıp tescil ettirmişlerdir.

Bu çalışmalar per helinde, plânlı dönemde tesis edilmiş modern ve büyük kapasiteli konserve fabrikaları, kendi bünyelerinde kurdukları ziraat teşkilât-ları ve mevcut genç bilimcileri ile dünya çapındaki ilişkileri sayesinde, kalite ve verim bakımından dünyanın iyi çeşitlerini ithal edip üretmektedirler.

Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, kuruluşundan bu yana sanayi domates çeşit verim denemelerini sürdürmüş ve araştırdığı yüzlerce çeşit arasından 1967 yılında Red top (VF), KYIXP.H. (G12), H.1370, Es 58 ve Es 24 çeşitlerini en iyi olarak seçtikten sonra ön üretimini yapıp tohumunu ilgililere dağıtmıştır (12). 1970 yılında sonuçlanan üç yıllık bir verim denemesi sonucunda, yukarıda belirtilen sanayi domates çeşitleri dışında VF 14, Roma VF ve U.C.V.F. 145-7879 çeşitleri de kalite ve verim yönünden üstünlük gösterdiğinden, bunların tohumlarının ön üretimi yapılmış ve ilgililere dağıtılmış-tır (13). Bu çalışmaların dışında, kalite ve verim yönünden olumlu sonuç vermiş olan sanayi domates çeşitlerini, yurdun muhtelif bölgelerinin agroekolo-jik koşullarında denemek amacıyla üç yıllık bölgeler arası yer domatesi ve-rim denemeleri kurulmuştur (14). 1973 yılında 17 çeşitli, yine üç yıllık, bir bölgeler arası sanayi domatesi çeşit verim denemesi sonuçlanmış ve araların-da kalite ve verim yönünden en iyi olarak 1242 Campbell, 1232 Campbell ve Heinz 2274 çeşitleri seçilmiştir. Tohumun ön üretimi yapılarak ilgililere da-ğıtılmıştır (15).

Görüldüğü gibi, enstitümüzde sanayi domatesi çeşit sorunu üzerinde devam-lı bir şekilde durulmakta ve her zaman var olanlardan daha iyi çeşitler aran-maktadır. 1974 yılında, FAO'nun da yardımıyla enstitümüzce 95 yeni sanayi domates çeşidi ithal edilmiş ve mukayese amacıyla önceden denenmiş ve olum-lu sonuç vermiş çeşitleri de katarak, bir yıllık introduksiyon çalışması ya-pılmıştır. Introduksiyon aşamasını oluşturan birinci yılda çeşitlerin morfo-lojik, fenolojik, kimyasal ve hastalıklar ile ziraat değerleri kapsamlı bir şe-kilde araştırılmış, ümitvar olanlar ayrıldıktan sonra, ekarte edilenler dahil resimleri ile birlikte kartoteğe konmuştur.

Çeşit verim denemelerinde elâstiki davranılmış ve o veya bu nedenle da-ha birinci yılda bazı çeşitler denemelerden alınmış, ikinci ve üçüncü yılda yeni çeşitler ilâve edilmiştir. Her bakımdan olumlu sonuç veren, çeşitlerin çoğu ise, üç yıl süreyle, devamlı olarak verim denemelerinde kalmıştır. Bu şe-kilde yapılan çalışmaların sonucunda, en iyi çeşidi seçme işleminin ağırlı-ğı, denemelerin son aşamasını oluşturan 1977 yılına rastla mıştır. Devamlı ve-rim tesbiti ile çok yönlü gözlemlerden sonra her bakımdan en iyi olarak aşı-ğadaki çeşitler seçilmiştir. Seçilen bu çeşitlere ait morfolojik, fenolojik ve tarımsal özellikleri ekteki listelerde verilmiştir.

Yuvarlak meyveliler

1. Campbell 11
2. Campbell 28 (F)
3. AT 29
4. AT 95
5. CAL- ACE(VF) (TM)

Uzun meyveliler

1. Super California
2. Roporto VFN
3. Romano FR
4. Ropreco FR
5. Rossol (VFN)

Cal-ACE (VF) (TM) yuvarlak meyveli domates çeşidi verim yönünden çok olumlu bir sonuç vermemesine rağmen; meyvelerin büyüklüğü, etliliği, rengi, şekli ve verticilium, fusarium ile tütün mozaiki virüsüne karşı dayanıklı oluşu nedeniyle ıslahçı ve yetiştiricinin dikkatini üzerine çekmiştir. Böylelikle ön üretime 5 çeşit yuvarlak ve 5 çeşit uzun meyveli sanayi domates çeşidi alınmış olup, bunlar azar miktarda olmak şartıyla, ülke çapında bir dağıtım ve demonstrasyona tabi tutulacaktır. Teknik teşkilât ilgilileri ile yetiştiricilerin de olumlu görüşü alındıktan sonra çeşitlerin tes-ciline ve geniş çapta üretimine gidilecektir.

Enstitümüz sanayi domatesi ile ilgili tüm sorunların gelişimini, yurt içinde ve dışında, yakından izlemekte ve yalnız çeşit üzerinde değil bazı diğer konularda da faaliyet göstermektedir. Ancak, enstitünün birçok bölümlerden oluşması ve sebzeçilik bölümünde birçok sebze türü üzerinde çalışılması nedeniyle, sanayi domatesçiliği sorunlarına sınırlı olanaklar içinde yaşanılmaktadır. Ham madde ile ilgili gıda sanayinin tüm sorunları ele alınmamaktadır. Böyle bir girişim sağlanabilmesi için Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile ilgili diğer bakanlık ve kuruluşlarla birlikte, gıda sanayi ilgililerinin de iştirakiyle milli bir kuruluşun meydana getirilmesi ve bu soruna sahip çıkıp çözüm yollarının aranması gerekir. İthal edilen sanayi domatesi çeşitlerinin arasından en iyileri meydana çıkartılsa bile, bunların üretimi sakıncalıdır. Kendi öz çeşitlerimizi yaratmamız gerekir. Bu nedenle adaptasyon ve çeşit verim denemeleri yanında, kombinasyon melezleme çalışmaları yapmamız da gerekir. Sanayi domatesinde bu yapılabilir ve olanaklarımız mevcuttur. Ancak, sanayi domatesi çeşit sorunu, gıda sanayi ham maddeleri sorunlarının yalnız biridir. Ham maddeyi oluşturan domates ve diğer sanayi sebze türlerinin çeşitli ve çok yönlü sorunları vardır. Birçok bilimsel ve teknik sorunların çözümü, ülke çapında yapılacak olan plânlı ve programlı bir çalışmayla mümkün olabilir.

ZUSAMMENFASSUNG**DIE SORTENVERSUCHEN DER INDUSTRIELTOMATEN**

În der Zeit von 1975-1977 in der Gartenbauforschungsanstalt Yalova wurde "Die Sortenversuchen der Industrieltomaten" angelegt. În den Versuchen wurde 28 runde- und die 29 birneformige Tomatensorten genommen. Davon wurden 5 runde- und 5 birneformige Tomatensorten ausgelesen. În den dreijährigen Sortenversuchen die beste Ergebnisse gaben vongende Sorten:

Die rundformige Sorten

1. Campbell 11
2. Campbell 28 (F)
3. AT 29
4. AT 95
5. Cal-Ace (VF) (TM)

Die birneformige Sorten

1. Super California
2. Roporto (VFN)
3. Romano (NR)
4. Repreco (FR)
5. Rossol (VFN)

<u>Domates çeşidinin adı</u>	:	<u>Campbell 11</u>
Giriş defterinin kayıt No.su	:	3- 15
Nereden geldiği	:	Campbell - A.B.D.

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	:	Yarı yatık
Uzunluğu	:	85,70 cm $\pm$ 2,83
Yaprak örtüsü	:	Orta

Yaprak

Karakteri	:	
Aya şekli	:	Uzun, yumurta
kenarları	:	Küt
Ayacık şekli	:	
Rengi	:	Koyu yeşil
Yüzeyi	:	Düz, az kabarcıklı

Çiçek

Salkım - şekli	:	Çift dallı
uzunluğu	:	Kısa (12-15)
yapısı	:	seyrek
Büyüklüğü	:	
Yapısı	:	Normal
Pistil	:	

Meyve

Şekli -yandan	:	Yayvan basık, toparlak
üstten	:	Toparlak hafif dilimli
Rengi olgun-kırmızı	:	9,2
Sarı	:	3,5
mavi	:	0,1
ham	:	Açık yeşil, gölgeli
Yüzeyi	:	Düz, hafif dilimli
Yüksekliği	:	6,30 cm $\pm$ 0,23
Genişliği	:	5,70 cm $\pm$ 0,20
Büyüklüğü	:	Orta
Ağırlığı	:	127,50 gr $\pm$ 10,66
Odacık adedi	:	Az (2-5)
tanzimi	:	Düzgün, muntazam
Tohum miktarı	:	Orta (50-125)
Sap çukuru	:	Hafif batık
Alt merkezi	:	Noktavari
Zarı	:	Sarı
Perikarp	:	İnce
Plasent	:	İnce selülözlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	:	5.3.1976
Çıkış	:	12.3.1976
Dikim	:	6.5.1976
Çiçek açma	:	7.6.1976
Meyve bağlama	:	26.6.1976
İlk/son hasat	:	3.7. - 10.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunluk grubu	:	Erkenci
Dekara / kg	:	6.667
Bitki başına /kg	:	3.334
Tasnif	:	I. kalite % 72
		II. " % 13
		III. " % 3
		Çıkma % 12
Çatlama	:	Az
Tadı	:	Ekşimsi
Genel asit miktarı	:	0,462
pH	:	4,70
İnvert şeker miktarı	:	2,66
Kuru madde	:	4.4
Yol ve istif dayanıklılığı	:	İyi
Ambalaj, nakliyat kabiliyeti	:	İyi
İstihlak şekli	:	Endüstri domatesi.

<u>Domates çeşidinin adı</u>	:	<u>Campbell 28 (F)</u>
Giriş defterinin giriş No.su	:	3-26
Nereden geldiği	:	Petoseed - A.B.D.

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	:	Yarı yatık
Uzunluğu	:	67,00 cm $\pm$ 2.27
Yaprak örtüsü	:	Orta

Yaprak

Karateri	:
Aya - şekli	: Oval
Kenarları	: Küt
Ayacık şekli	: Oval
Rengi	: Yeşil, açık
Yüzeyi	: Az kabarcıklı

Çiçek

Salkım -şekli	: Küme salkım
uzunluğu	: Kısa 12- 15
yapısı	: seyrek
Büyüklüğü	: Orta
Yapısı	: Normal
Pistil	: Orta

Meyve

Şekli -yandan	: Yuvarlak
üstten	: Hafif dilimli
Rengi olgun - Kırmızı	: 14,0
Sarı	: 2,6
Mavi	: 0,2
Ham	: Gölgesiz,açık yeşil
Yüzeyi	: Hafif dilimli
Yüksekliği	: 6.00 cm $\pm$ 0,27
Genişliği	: 4,60 cm $\pm$ 0,40
Büyüklüğü	: Orta
Ağırlığı	: 85,00 gr $\pm$ 6,00
Odacık sayısı	: Orta (5-6)
tanzimi	: Gayri muntazam
Tohum miktarı	: Orta (50-125)
büyüklüğü	: Orta
Sap çukuru	: Batık
Alt merkezi	: Noktavari
Zarı	: Sarı
Perikarp	: Orta
Plasant	: Orta

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	: 5.3.1976
Çıkış	: 19.3.1976
Dikim	: 6.5.1976
Çiçek açma	: 4.6.1976
Meyve bağlama	: 22.6.1976
İlk/son hasat	: 5.7. - 15.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Çok erkenci
Dekara / kg	: 6.583
Bitki başına / kg	: 3.292
Tasnif	: I. kalite % 71
	II. " % 13
	III. " % 6
	Çıkma % 10
Çatlama	: Az
Tadı	: Mayhoş
Genel asit miktarı	: 0,469
pH	: 4,22
İnvert şeker miktarı	: 3,88
Kuru madde	: 5.4
Yol ve tasnif dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

Domates çeşidinin adı : AT - 29

Giriş defterinin kayıt No.su : 1-15
Nereden geldiği : Tanzi Armando- İtalya

MARFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	: Yarı yatık
Uzunluğu	: 85,40 cm $\pm$ 1.43
Yaprak örtüsü	:

Yaprak

Karakteri	: Normal
Aya - şekli	: Uzun yumurta
kenarları	: Küt
Ayacık şekli	:
Rengi	: Koyu yeşil
Yüzeyi	: Düz, az kabarcıklı

Çiçek

Salkım - şekli	: Tek dallı
uzunluğu	: Kısa (12-15)
yapısı	:
Büyüklüğü	: Küçük
Yapısı	: Normal
Pistil	:

Meyve

Şekli - yandan	: Yayvan
üstten	: Toparlak, hafif dilimli
Rengi olgun - kırmızı	12,2
sarı	4,0
mavi	0,1
ham	: Normal yeşil, gölgeli
Yüzeyi	: Düz hafif dilimli
Yüksekliği	: 59,00 cm $\pm$ 0,10
Genişliği	: 5,30 cm $\pm$ 0,17
Büyüklüğü	: Orta
Ağırlığı	: 94,00 gr $\pm$ 3.60
Odacık adedi	: Az
tanzimi	:
Tohum miktarı	: Orta (50-125)
büyüklüğü	:
Sap çukuru	: Hafif batık
Alt merkezi	: Noktavari
Zarı	: Sarı
Perikarp	: İnce
Plasent	: İnce selülözlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	: 5.3.1976
Çıkış	: 19.3.1976
Dikim	: 6.5.1976
Çiçek açma	: 12.6.1976
Meyve bağlama	: 28.6.1976
İlk / son hasat	: 10.7 - 10.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Çok erkenci
Dekara / kg	: 6,733
Bitki başına / kg	: 3,366
Tasnif	: I. kalite % 74
	II. " % 13
	III. " % 1
	Çıkma % 12
Çatlama	: Az
Tadı	: Tatlımsı
Genel asit miktarı	: 0,399
pH	: 4,65
İnvert şeker miktarı	: 3,00
Kuru madde	: 4,50
Yol ve istif dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

<u>Domates çeşidinin adı</u>	: AT - 95
Giriş defterinin kayıt No.su	: 1 - 16
Nereden Geldiği	: Tansi Armando - İTALYA

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	: Yarı yatık
Uzunluğu	: 88,30 cm $\pm$ 3.40
Yaprak örtüsü	: Orta

Yaprak

Karakteri	: Normal
Aya - şekli	: Uzun,yumurta şeklinde
kenarları	: Küt sivri
Ayacık şekli	:
Rengi	: Koyu yeşil
Yüzeyi	: Düz az kabarcıklı

Çiçek

Salkım - şekli	: Çift dallı
uzunluğu	: Kısa (12-15)
yapısı	: Seyrek
Büyüklüğü	:
Yapısı	: Normal
Pistil	:

Meyve

Şekli - yandan	: Yayvan basık yuvarlak
üstten	: Toparlak hafif dilimli
Rengi olgun- kırmızı	: 12.0
sarı	: 3,4
Mavi	: 0,1
ham	: Normal,yeşil gölgeli
Yüzeyi	: Düz hafif dilimli
Yüksekliği	: 6,70 cm $\pm$ 0,23
Genişliği	: 5,40 cm $\pm$ 0,66
Büyüklüğü	: Orta
Ağırlığı	: 148,50 gr $\pm$ 8,82
Odacık -adedi	: Az (2-5)
tanzimi	: Düzgün,muntazam
Tohum miktarı	: Orta (50 - 125)
büyüklüğü	: Orta
Sap çukuru	:
Alt merkezi	: Noktavari
Zarı	: Sarı
Perikarp	: İnce
Plasent	: İnce sulu

Ekim	:	5.3.1976
Çıkış	:	19.3.1976
Dikim	:	6.5.1976
Çiçek açma	:	2.6.1976
Meyve bağlama	:	25.6.1976
İlk /son hasat	:	10.7. - 10.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	:	Erkenci
Dekara / kg	:	5,367
Bitki başına / kg	:	2.684
Tasnif	:	I. kalite % 74
		II. " 10
		III. " % 2
		Çıkma % 14
Çatlama	:	Az
Tadı	:	Mayhoş
Genel asit miktarı	:	0,399
pH	:	4,65
İnvert şeker miktarı	:	3,00
Kuru madde	:	4,5
Yol ve tasnif dayanıklılığı	:	İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	:	İyi
İstihlak şekli	:	Endüstri domatesi.

<u>Domates çeşidinin adı</u>	:	<u>Cal- ACE (VF) (TM)</u>
Giriş defterinin kayıt No.su	:	3- 38
Nereden geldiği	:	Petosed - A.B.D.

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	:	Yarı yatık
Uzunluğu	:	72,10 cm $\pm$ 2.30
Yaprak örtüsü	:	Orta

Yaprak

Karakteri	:	Normal
Aya - şekli	:	Uzun yumurta
kenarları	:	Sivri
Avacık şekli	:	Uzun yumurta
Rengi	:	Açık yeşil
Yüzeyi	:	Az kabarcıklı

Çiçek

Salkım - şekli	: Çift dallı
uzunluğu	: Kısa (12-15)
yapısı	: Seyrek
Büyüklüğü	: Küçük
Yapısı	: Normal
Pistil	: Orta

Meyve

Şekli - yandan	: Yuvarlak
üstten	: Hafif dilimli
Rengi olgun - kırmızı	: 15,1
sarı	: 3,0
mavi	: 0,2
ham	: Gölgesiz, açık yeşil
Yüzeyi	: Düz
Yüksekliği	: 8,80 cm $\pm$ 0,27
Genişliği	: 5,90 cm $\pm$ 0,24
Büyüklüğü	: Orta
Ağırlığı	: 136,00 cm - 7,47
Odacık - adedi	: Orta (5-6)
tanzimi	: Gayri muntazam
Tohum miktarı	: Orta (50-125)
büyüklüğü	: Orta
Sap çukuru	:
Alt merkezi	: Batık
Zarı	: Sarı
Perikarp	: Orta
Plasent	: Kalın

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	:	5.3.1976
Çıkış	:	19.3.1976
Dikim	:	6.5.1976
Çiçek açma	:	7.6.1976
Meyve bağlama	:	28.6.1976
İlk / son hasat	:	15.7. - 15.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	:	Erkenci
Dekara / kg	:	4.933
Bitki başına / kg	:	2.466
Tasnif	:	I. kalite % 70
		II. " % 15
		III. " % 2
		Çıkma % 13

Çatlama	:	Az
Tadı	:	Tatlımsı
Genel asit miktarı	:	0.329
pH	:	4.80
İnvert şeker miktarı	:	4.15
Kuru madde	:	5.5
Yol ve istif dayanıklılığı	:	İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	:	İyi
İstihlak şekli	:	Endüstri domatesi.

<u>Domates çeşidinin adı</u>	:	<u>Super California</u>
Giriş defterinin kayıt No.su	:	21- 32
Nereden geldiği	:	Tanzi Armando - İtalya

Sakı

Durumu	:	Yarı yatık
Uzunluğu	:	82,30 cm $\pm$ 1,90
Yaprak Örtüsü	:	Orta

Yaprak

Karakteri	:	Normal
Aya - şekli	:	Uzun yumurta
kenarları	:	Küt
Ayacık şekli	:	Oval
Rengi	:	Koyu yeşil
Yüzeyi	:	Az kabarcıklı

Çiçek

Salkım-şekli	:	Küme salkım
uzunluğu	:	Kısa (12-15)
yapısı	:	Sık
Büyüklüğü	:	Orta
Yapısı	:	Normal
Pistil	:	Orta

Meyve

Şekli - yandan	:	Uzun oval
üstten	:	Hafif dilimli
Rengi olgun - kırmızı	:	13.0
sarı	:	3.0
mavi	:	0.5
ham	:	Açık yeşil, gölgeli
Yüzeyi	:	Düz hafif dilimli
Yüksekliği	:	5.55 cm $\pm$ 0.12
Genişliği	:	3.30 cm $\pm$ 0.07
Büyüklüğü	:	Orta
Ağırlığı	:	40.500 gr $\pm$ 1.82

Odacık adedi	: Az (2-5)
tanzimi	: Düzgün
Tohum miktarı	: Orta (50-125)
büyüklüğü	: Orta
Sap çukuru	: Hafif batık
Alt merkezi	: Noktavari
Zarı	: Sarı
Perikarp	: İnce
Plasent	: İnce selülözlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	: 5.3.1976
Çıkış	: 15.3.1976
Dikim	: 5.5.1976
Çiçek açma	: 7.6.1976
Meyve bağlama	: 25.6.1976
İlk /son hasat	: 10.7. - 20.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Erkenci
Dekara / kg	: 7.450
Bitki başına / kg	: 3.725
Tasnif	I.kalite % 74
	II. " % 6
	III. " % 4
	Çıkma % 16
Çatlama	: Yok
Tadı	: Tatlımsı
Genel asit miktarı	: 0.462
pH	: 4.15
İnvert şeker miktarı	: 3.60
Kuru madde	: 5.00
Yol ve tasnif dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

<u>Domates çeşidinin adı</u>	:	<u>Roforto VFN</u>
Giriş defterinin kayıt No.su	:	20 - 35
Nereden geldiği	:	Royal Sluis - Hollanda

MARFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	:	Yarı yatık
Uzunluğu	:	97,10 cm $\pm$ 1.90
Yaprak örtüsü	:	Çok

Yaprak

Karakteri	:	Normal
Aya - şekli	:	Uzun yumurta
kenarları	:	Küt
Ayacık şekli	:	Oval
Rengi	:	Koyu yeşil
Yüzeyi	:	Düz, az kabarcıklı

Çiçek

Salkım- şekli	:	Küme salkım
uzunluğu	:	Kısa (12-15)
yapısı	:	Sık
Büyüklüğü	:	Orta
Yapısı	:	Normal
Pistil	:	Orta

Meyve

Şekli - yandan	:	Uzun oval
üstten	:	Hafif dilimli
Rengi olgun - kırmızı	:	8,2
sarı	:	4,0
mavi	:	0,5
ham	:	Açık yeşil gölgesiz
Yüzeyi	:	Düz, hafif dilimli
Yüksekliği	:	5,60 cm $\pm$ 0,10
Genişliği	:	3,30 cm $\pm$ 0,16
Büyüklüğü	:	Orta
Ağırlığı	:	56,50 gr $\pm$ 2,86
Odacık adedi	:	Az (2-5)
tanzimi	:	Düzgün
Tohum miktarı	:	Orta (50-125)
büyüklüğü	:	Orta
Sap çukuru	:	Hafif batık
Alt merkezi	:	Noktavari, çıkık
Zarı	:	Sarı
Perikarp	:	İnce
Plasent	:	İnce selülozlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	: 5.3.1976
Çıkış	: 15.3.1976
Dikim	: 5.5.1976
Çiçek açma	: 10.6.1976
Meyve bağlama	: 25.6.1976
İlk /son hasat	: 10.7. - 15.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Erkenci
Dekara / kg	: 6.983
Bitki başına / kg	: 3.491
Tasnif	: I. kalite % 74 II. " % 10 III. " % 2 Çıkma % 14
Çatlama	: Yok
Tadı	: Mayhoş
Genel asit miktarı	: 0,518
pH	: 4.25
İnvert şeker miktarı	: 4.13
Kuru madde	: 5.7
Yol ve istif dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyet kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

<u>Domates çeşidinin adı</u>	: <u>Romano FR</u>
Giriş defterinin kayıt No.su	: 20 - 34
Nereden geldiği	: Royal Sluis - Hollanda

MARFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	: Yarı yatık
Uzunluğu	: 87,90 cm $\pm$ 3.33
Yaprak örtüsü	: Çok

Yaprak

Karakterleri	: Pilot
Aya - şekli	: Uzun yumurta şeklinde
kenarları	: Sivri
Ayacık şekli	: Oval
Rengi	: Koyu yeşil
Yüzeyi	: Çok kabancıklı

Çiçek

Salkım- şekli	: Küme salkım
uzunluğu	: Kısa (12-15)
yapısı	: Sık
Büyükülüğü	: Orta
Yapısı	: Normal
Pistil	: Orta

Meyve

Şekli - yandan	: Küte
üstten	: Hafif dilimli
Rengi olgun - kırmızı	: 11.0
sarı	: 1.7
mavi	: 0.1
ham	: Açık yeşil, gölgeli
Yüzeyi	: Düz, hafif dilimli
Yüksekliği	: 5.80 cm $\pm$ 0,06
Genişliği	: 3.50 cm $\pm$ 0,10
Büyükülüğü	: Orta
Ağırlığı	: 61, 50 gr $\pm$ 3.00
Odacık sayısı	: Az (2-5)
tanzimi	: Düzgün, muntazam
Tohum miktarı	: Orta (50-125)
büyükülüğü	: Orta
Sap çıkışı	: Batık
Alt merkezi	: Noktavarı, hafif çıkık
Zarı	: Sarı
Perikarp	: İnce
Plasent	: Kalın selülözlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	: 5.3.1976
Çıkış	: 16.3.1976
Dikim	: 5.5.1976
Çiçek açma	: 20.6.1976
Meyve bağlama	: 2.7.1976
İlk / son hasat	: 20. 7. - 10.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Erkenci
Dekara / kg	: 7.000
Bitki başına / kg	: 3.500
Tasnif	: I. kalite % 74
	II. " % 6
	III. " % 3
	Çıkma % 17

Çatlama	Yok
Tadı	: Ekşimsi
Genel asit miktarı	: 0,518
pH	: 4.25
İnvert şeker miktarı	: 4.14
Kuru madde	: 5.7
Yol ve istif dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

Domates Çeşidinin adı	: Ropreco FR
Giriş defterinin kayıt No.su	: 20-36
Geldiği yer	: Royal Sluis - Hollanda

Sakı

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Durumu	: Yarı yatık
Uzunluğu	: 88.00 cm $\pm$ 3.00
Yaprak örtüsü	: Orta
Yaprak	
Karakteri	: Normal
Aya - şekli	: Uzun yumurta şeklinde
kenarları	: Küt
Ayacık şekli	: Oval
Rengi	: Yeşil,koyu yeşil
Yüzeyi	: Düz,az kabarcıklı
Çiçek	
Salkım -şekli	: Küme salkım
uzunluğu	: Kısa (12-15)
yapısı	: Sık
Büyüklüğü	: Orta
Yapısı	: Normal
Pistil	: Orta
Meyve	
Şekli - yandan	: Uzun oval
üstten	: Hafif dilimli
Rengi olgun -kırmızı	: 15.0
sarı	: 2.5
mavi	: 0.2
ham	: Açık yeşil,gölgesiz
Yüzeyi	: Düz,hafif dilimli
Yüksekliği	: 6.40 cm $\pm$ 0.80
Genişliği	: 3.85 cm $\pm$ 0.66
Büyüklüğü	: Orta
Ağırlığı	: 50.00 gr $\pm$ 2.33

Odacık adedi	: Az (2-5)
tanzimi	: Düzgün muntazam
büyüklüğü	: Orta (50-125)
Sap çukuru	: Noktavari
Alt merkezi	: Çıkık
Zarı	: Çıkık
Perikarp	: İnce
Plasent	: İnce Selülözlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	: 5.3.1976
Çıkış	: 20.3.1976
Dikim	: 5.5.1976
Çiçek açma	: 1.6.1976
Meyve bağlama	: 15.6.1976
İlk /son hasat	: 1.7. - 15.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Çok erkenci
Dekara / kg	: 6.983
Bitki başına/kg	: 3.492
Tasnif	: 1. kalite % 76
	II. " % 5
	III. " % 2
	Çıkma % 17
Çatlama	: Yok
Tadı	: Ekşimsi
Genel asit miktarı	: 0,574
pH	: 4.25
İnvert şeker miktarı	: 3.66
Kuru madde	: 6.0
Yol ve istip dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

<u>Domates çeşidinin adı</u>	: <u>Rossol (VFN)</u>
<u>Giriş defterinin kayıt No.su</u>	<u>20-38</u>

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Sakı

Durumu	: Yarı yatık
Uzunluğu	: 90.20 cm $\pm$ 1.60
Yaprak örtüsü	: Orta

Yaprak

Karakteri	:	Normal
Aya - şekli	:	Uzun yumurta şeklinde
kenarları	:	Küt
Ayacık şekli	:	Oval
Rengi	:	Koyu yeşil
Yüzeyi	:	Çok kabarcıklı

Çiçek

Salkım -şekli	:	Küme salkım
uzunluğu	:	Kısa (12-15)
yapısı	:	Sık
Büyüklüğü	:	Orta
Yapısı	:	Normal
Pistil	:	Orta

Meyve

Şekli - yandan	:	Armut
üstten	:	Toparlak hafif dilimli
Rengi olgun - kırmızı	:	11.2
sarı	:	2.0
mavi	:	0.1
ham	:	Açık yeşil, gölgesiz
Yüzeyi	:	Düz hafif dilimli
Yüksekliği	:	6.00 cm $\pm$ 0,13
Genişliği	:	3.73 cm $\pm$ 0.17
Büyüklüğü	:	Orta
Ağırlığı	:	
Odacık adedi	:	Az (2-5)
tanzimi	:	Düzgün muntazam
Tohum miktarı	:	Orta (50-125)
büyüklüğü	:	Orta
Sap çukuru	:	Hafif batık
Alt merkezi	:	Noktavari, düz
Zarı	:	Sarı
Perikarp	:	İnce
Plasent	:	İnce selülözlü

FENOLOJİK ÖZELLİKLER

Ekim	:	5.3.1976
Çıkış	:	15.3.1976
Dikim	:	5.5.1976
Çiçek açma	:	2.7.1976
Meyve bağlama	:	20.7.1976
İlk / son hasat	:	30.7. - 30.10.1976

TARIMSAL ÖZELLİKLER

Olgunlaşma grubu	: Orta geç
Dekara / kg	: 7.200
Bitki başına / kg	: 3.600
Tasnif	: 1.kalite % 72
	II. " % 6
	III. " % 3
	Çıkma % 19
Çatlama	: Yok
Tadı	: Mayhoş
Genel asit miktarı	: 0.567
pH	: 4.28
İnvert şeker miktarı	: 3.71
Kuru madde	: 6.2
Yol ve istif dayanıklılığı	: İyi
Ambalaj ve nakliyat kabiliyeti	: İyi
İstihlak şekli	: Endüstri domatesi

LİTERATÜR KAYNAKLARI

1. Anonim. 1976. D.İ.E. Yıllık Dış Ticaret İstatistikleri. ANKARA
2. _____. 1975. Domates Salçası Sanayicileri Raporu.
3. _____. 1976 .D.P.T. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı özel ihtisas Komisyonu Raporu.Bitkisel Üretim Özel İhtisas Komisyonu Sebze Üretimi Alt Komisyonu Raporu. Ankara
4. _____. 1970. İstanbul Ticaret Odası Yayınları.
5. _____. 1976. Ticaret Bakanlığı İstatistikleri
6. _____. 1976 Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü(1961-1976) Faaliyet raporu. Yalova
7. _____. 1976 Türkiye Sanayi Kalkınma bankası, No 4.
8. Bayraktar, A.K. 1953. Sebze Bahçelerinde Yetiştirilen Yerli ve Amerikan domates Çeşitlerinin Özellikleri ve Teknolojik Değerleri Üzerinde Mukayeseli Araştırmalar. A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: 42 Ankara
9. _____. 1970. Sebze Yetiştirme Cilt II. E.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları No. 169. İzmir.
10. Goose, G.P. ve ark. Tomato Paste, Puree, Juis and Powder. London, 1964
11. Şencan, M. 1962 Domates Yeşilköy Ziraat Araştırma Enstitüsü 1961 Yılı çalışmaları İstanbul.
12. _____. 1968. Endüstriye Elverişli Yeni Domates Çeşitleri Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Dergisi 1 (3) : 33-40
13. _____. 1970. Sanayi Domatesi Verim Denemesi. Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Yıllık Raporu. Yalova.
14. _____. 1970. Bölgeler Arası Yer Domatesi Verim Denemesi. Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Yıllık Raporu. Yalova.
15. _____. 1973. Bölgeler Arası Yer Domatesi Çeşit Verim Denemesi. Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Yıllık Raporu 1972-73, Yalova.